

’KONGERNE’ PÅ BERLEBURG

TEKST: RAGNAR R. JØRGENSEN
FOTO: FINN SAKSLEV ANDERSEN

I Bad Berleburg, der ligger øst for Köln, residerer prins Richard af Sayn-Wittgenstein-Berleburg, som gennem en menneskealder har opbygget en af de absolut bedste bestande af kronhjorte i Europa. Vi var på besøg i begyndelsen af september, og det var en naturoplevelse af de helt store.

Jeg kører ned igennem det kuperede Nordrhein-Westfalen, en af Tysklands mest skovtætte delstater. Som så mange andre tyske delstater har den en broget og nærmest kaotisk historie med uendelige grænsetrækninger og skiftende tilhørighed og alliancer. Navnet er nok mest kendt for den westfalske fred, hvor trediveårskrigen endelig blev afsluttet i 1648.

Mit mål er Bad Berleburg, som ligger ca. 100 km i fugleflugtslinje, stik øst, fra Köln. Her skal jeg mødes med prins Richard af Sayn-Wittgenstein-Berleburg og hans søn, prins Gustav af Sayn-Wittgenstein-Berleburg, og så ikke mindst skovens konge: kronhjorten. For på Berleburg har prins Richard igennem en menneskealder fået opbygget en af de absolut bedste bestande af kronhjorte i Europa. Dette vel at mærke uden brug af indhegning.

ET LIVSVÆRK

Hvor den kvindelige del af familien Sayn-Wittgenstein-Berleburg er passioneret omkring heste og dressur, er den mandlige del stærkt passioneret omkring vildtet og jagten. Jeg møder prins Richard og hans søn, prins Gustav, på Berleburgs slotsplads, hvor de ankommer i deres firehjulstrækker efter deres daglige ’morgenrunde’ i reviret. Fire sorte labradorer springer ud af bilen, og de to jagtklædte mænd byder mig hjerteligt velkommen på dansk.

Jeg bliver budt op på prins Richards kontor i den administrative del af slottet. Værelset er prydet med bukketrofæer, og på gulvet ligger der et stort bjørneskind. Da det går op for prins Richard og mig selv, at vi begge er opvokset i Sverige, slår vi med det samme over i svensk. Det første, der imponerer mig, er den styrke, som raderer fra prins Richards person, og dette indtryk fortaber sig på intet tidspunkt under besøget. Selvom vi begge holder fast i en formel samtaleform, så er der intet hovent over prins Richard – tværtimod er han ligetil, ærlig og bramfri. Med en kontant venlighed får jeg en indgående introduktion til hele hans filosofi omkring vildtforvaltning, historier om med- og modgang samt flere rundvisninger i det store revir.

”Kronhjortebestanden på Berleburg har individer med helt exceptionelle trofæer, både i størrelse og i særpræg, og jagten drives på en så etisk og æstetisk måde, at der ikke findes magen til nogen steder”

< Prins Gustav og Prins Richard sammen med den meget tilfredse jæger. Et overordentligt pragtfuldt trofæ med dertilhørende samling af kastestænger.

Prins Richards søn, prins Gustav, har helt fra barnsben befundet sig i et miljø, hvor jagt og vildtforvaltning var en helt essentiel del af hverdagen. Prins Gustav supplerer sin far på bedste vis og er selvfølgelig en essentiel del af jagtvæsenet på Berleburg. Når det er muligt, kører far og søn ud såvel morgen som aften for at se til deres skove og til vildtet.

SKOVENS KONGE

På et over 12.000 hektar stort revir går disse ’skovens konger’ frit omkring sammen med vildsvin, råvildt og mufloner. Da prins Richard overtog området, var vildtbestanden i en tarvelig forfatning, men grundet sin store passion for jagt påbegyndte han det kolossale arbejde med at genoprette vildtbestanden og biodiversiteten. Indledningsvis udsatte prins Richard vildsvin og mufloner og indkøbte flere kronhjorte fra England og Dyrehaven for at styrke bestanden. Det viste sig dog hurtigt, at det ikke var så ligetil. Voksne kronhjorte lod sig ikke integrere i den eksisterende bestand og udvandrede eller isolerede sig. Unge hinder var der til gengæld større succes med, for de lod sig langt nemmere optage i den oprindelige bestand. F.eks. er der i dag 60-70 hvide krondyr på Berleburg, og disse stammer alle fra nogle få udsatte hinder fra Dyrehaven.

I begyndelsen blev al vildtforvaltning udført af skovfogeder, som selvfølgelig havde en begrænset viden om dette, men allerede i 1995 blev den første ’Revieroberjäger’ ansat på Berleburg. Dette var dog ikke uden stor modstand fra skovfogederne, der så den nye ekspertise som en altoverskyggende trussel mod deres selvsikrede ret til at styre vildtforvaltningen og naturligvis også jagten. I dag er der tre professionelle skytter samt en lærling, og uden denne ekspertise ville Berleburg ikke være den jagtperle, som den er. Flere af skytterne bor i pittoreske, skiferbeklædte embedsboliger ude i reviret.

JAGT I VERDENSKLASSE

Når du som jæger kommer til Berleburg, indlogerer du dig på et af de små hoteller eller ’Gasthaus’, som ligger i byen Bad Berleburg. Indledningsvis skal man aflægge mindst et prøveskud, inden man må gå på kronhortejagt. Ikke kun for at vise, at man selv kan skyde, men også for at vise, at ens riffel kan skyde.

✓ I slottet opbevares de mange kastestænger der er blevet indsamlet i årenes løb. Nøje registrerede og markerede, således at de ikke bliver blandet sammen.

✓ Traditionerne tro hylles det nedlagte vildt med hornblæsning efter alle kunstens regler.

		
Hugo Boss frakke i uld 3799,-	Hugo Boss jakke 2899,-	Hugo Boss frakke i uld 3299,-
	TIGER OF SWEDEN TROELSTRUP HOUSE OF SPECIALISTS COPENHAGEN SINCE 1908	
Tiger Of Sweden trenchcoat i uld 2999,-		Tiger Of Sweden trenchcoat i uld 2999,-

Overtøj Deluxe

HOUSE OF SPECIALISTS Kom ind til Troelstrup og oplev efterårskollektionerne fra bl.a. Hugo Boss og Tiger Of Sweden. Også denne sæson tilbyder vi et stort udvalg af overtøj til herrer og damer fra: Barbour Woolrich, Gloverall, Ralph Lauren, Burberry og Moncler. Se mere på troelstrup.com

UDVALGTE MÆRKER Burberry – Moncler – Armor Lux – Barbour – Ralph Lauren – Brax – Baracuta – Church’s – Eton – Fred Perry – Gant – Lloyd – Replay – Hugo Boss – John Smedley – Moreschi – Pal Zileri – Sebago – S.N.S. – Corneliani – Gloverall – Stenströms – Van Laack – Wolford – Woolrich – Tiger Of Sweden og mange flere...

Efter en succesfuld jagt fejres begivenheden selvfølgelig med en afslappet reception i slotsparken. Her drøftes jagtens mange nuancer og alle som har bidraget til at gøre oplevelsen fuldenendt, får mulighed for at hilse på hinanden.

Under jagten har man altid en skytte ved sin side. Han hjælper med at finde den specifikke kronhjort, som skal skydes, for der er ikke tale om, at man blot skyder et vilkårligt dyr. Hver kapitalkronhjort udvælges nøje, og det kan ske, at man må forlade Berleburg med uforrettet sag. Er det tilfældet, kan man komme tilbage senere på året eller måske først efterfølgende år. Normalt tager en pyrschjagt på kronhjort dog to-fem dage, og man skal f.eks. beregne to-tre dage for en succesfuld jagt på muflon.

VERDENSREKORD

Den største kronhjort nedlagt på Berleburg har 274,65 CIC-point og blev skudt af prins Richard i 2004, men når jeg spørger til denne, så siger prins Richard beskedent, at det ikke betyder så meget, hvor stort trofæet var, men det var langt vigtigere, at den var et resultat af hans store arbejde med genopretningen af vildtet på Berleburg. Den havde aldrig sat så meget som en af sine klove i en hegning.

På Berleburg tillades der f.eks. heller ikke natjagt på vildsvin, som ellers er en yndet jagtform i Tyskland. Der afholdes desuden kun tre drivjagter om året, af to dages varighed og med op til 35 skytter. Dette, for at vildtet skal have ro. Dvs. at når vildtet skal reguleres, så gøres det i få, men veltilrettelagte jagter. Drivjagterne har med tiden også udviklet sig meget, og det kræves nu, at man er en overordentlig god skytte for at blive indbudt.

JAGTETIK

Kronhjortebestanden på Berleburg har individer med helt exceptionelle trofæer, både i størrelse og i særpræg, og jagten drives på en så etisk og æstetisk måde, at der ikke findes magen til nogen steder. På Berleburg må man først skyde en kapitalhjort, når den er over 12 år gammel, og der nedlægges hvert år ca. otte kapital-

kronhjorte. Kronhjortene skydes ikke udelukkende efter trofæets størrelse, men mere ud fra en helhedsvurdering, hvor alderen er det vigtigste element.

I dagene før mit besøg på Berleburg nedlagde en dansk jæger en 19 år gammel hjort, hvilket må anses for at være en særdeles sjælden begivenhed. Der er så tale om en såkaldt ’returhjort’, hvilket betyder, at kronhjortens gevir efter at have toppet ved omkring 12-14-års-alderen bliver mindre og mindre for hvert år. På den anden side er der få steder, hvor en kronhjort får lov til at blive så gammel.

BRUNSTKAMPENE

Normalt omkommer der en-to kronhjorte i brunstkampe, men nogle år går det meget hårdt for sig. Sidste år døde der således i alt syv kronhjorte i brunstkampe. En pladshjort kan nemt miste 25-30 % af sin vægt i brunsttiden, og når den er så svækket, kan resultatet af en kamp blive fatalt.

Der er selvfølgelig offentlig adgang til skoven, men grundet den store interesse under brunsttiden er der oprettet to særlige aflukkede ’tilskuerpladser’, hvor man kan se dyrene kæmpe uden at forstyrre dem. Der kommer hvert år flere hundrede besøgende udelukkende for at se denne enestående opvisning i hormonel manifestation.

LANDSKABET ER EN FRYD FOR ØJET

Terrænet er ekstremt kuperet og gudeskønt. Da prins Richard overtog Berleburg, var der overhovedet ingen veje. Al skovarbejde udførtes med heste, og først da moderne anlægsmaskiner kom til området sidst i 50’erne, var det muligt at anlægge veje. Nu snor der sig over 250 km fortrinsvis grusveje, men også asfaltveje gennem landskabet. Prins Richard og prins Gustav ser ud til at

Designed by Hans J. Wegner
Produced by Carl Hansen & Son
Made for you

Chair, CH07, designed by Hans J. Wegner in 1963

» På et over 12.000 hektar stort revir går disse 'skovens konger' frit omkring sammen med vildsvin, råvildt og mufloner»

kende hver en sten og hvert et træ, og det er en fornøjelse at høre de to mænd samtale om, hvad der skal gøres for at vedligeholde det hele.

Dette dramatiske terræn er dog en af hovedårsagerne til, at kronhjortebestanden er så stærk på Berleburg. I dalene finder kronhjorte frodige græsmarker og om vinteren læ fra den kolde vind. Dalstrøgene er således naturlige samlingssteder for kronhjortene, og hvert år vandrer der flere dyr ind, end der vandrer ud.

NATURENS MANGFOLDIGHED

Om vinteren fodres kronhjortene, og ikke mindst sidste vinter, hvor sneen lå over en meter tyk hen over landskabet, skulle både sneploven og sneslyngen tages i brug for at rydde områder til de mange dyr. En så hård vinter kan fuldkommen ødelægge mange års vildtpleje. Det er dog ikke kun det jagtbare vildt, som beskyttes. Områdets samlede biodiversitet er ligeledes en mærkesag for prins Richard. Den sorte stork er grundet genetablering af mindre søer og damme kommet tilbage til området sammen med frøer, andre smådyr og insekter. Man kan hurtigt ødelægge naturens mangfoldighed gennem rationalisering af landbrug og skovbrug, men det er så utrolig krævende at genetablere habitater for alle de 'ubetydelige' og 'usynlige' arter.

Berleburg har også en fin bestand af flodkrebs, men naboen har sat signalkrebs ud, og nu er flodkrebsen desværre på retræte. Et lille, men konkret eksempel på, at man skal tænke sig nøje om, når man ønsker at øve indflydelse på naturen. Af samme grund er skytterne et utrolig stort aktiv for Berleburg. Viden frem for overtro!

VISIONER

Naboerne til Berleburg har selvfølgelig alle en forskellig opfattelse af, hvordan man skal forholde sig til det store arbejde, prins Richard yder for vildtet og biodiversiteten. Med tiden er langt de fleste dog kommet med på vognen, og med det gode forbillede på Berleburg er kronhjortebestanden i hele området blevet styrket.

Det seneste vildtprojekt i Bad Berleburg er introduktionen af visenten. Her lægger prins Richard 80 hektar land til en hegning, som er første skridt i dette fælles projekt for området. Om

ca. 20 år finder vi forhåbentlig en stærk og bæredygtig bestand af flotte europæiske bisoner i de Bad Berleburgske skove.

KATESTÆNGER

Der er kun få steder i Europa, hvor man kan få alle eller de fleste kastestænger fra den nedlagte hjort med hjem til sin trofæsamling. Dvs. at de gevir, som hjortene hvert år 'kaster' fra sig, samles op og gemmes. På den måde kan man følge hvert enkelt dyrs udvikling. Grundet revirets imponerende størrelse mangler der til tider en enkelt årgang eller to.

På slottet ligger der ca. 250 par kastestænger, nøje registrerede og markerede, således at de ikke bliver blandet sammen. Det er et betragteligt arbejde, men lokalbefolkningen indleverer behjælpeligt de gevirer, de måtte finde.

For en ting er at have et smukt trofæ på væggen – en helt anden ting er at kunne ære dyret ved at have alle dets store kastestænger. ★

LÆSERSERVICE:

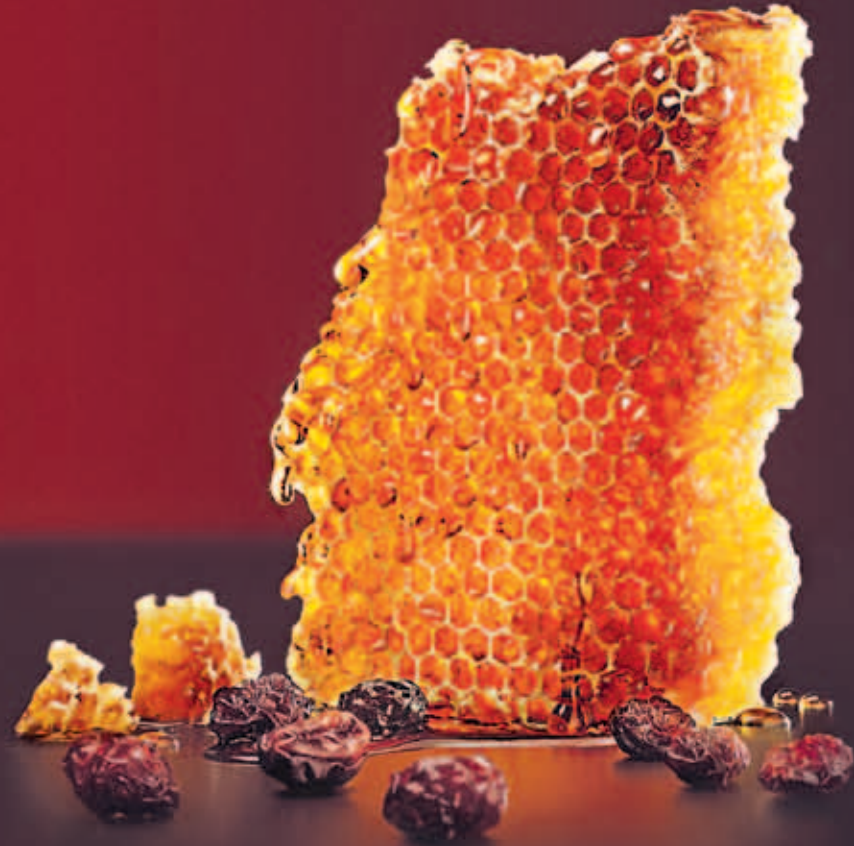
Ønsker man at vide mere om mulighederne for jagt på Berleburg, skal man henvende sig til Diana Jagtrejser. Se i øvrigt video på YouTube. Søg på 'hunting at berleburg'.

ONE DAY YOU WILL

DISCOVER THE COMPLEX NOTES OF HONEY AND RAISINS

Glenfiddich 15 Year Old. Created using our pioneering technique called the Solera Process to produce a subtle marriage of influences. Making it part of the world's most awarded collection of single malts. Discover more at glenfiddich.com

Glenfiddich® Single Malt Scotch Whisky is a registered trademark of William Grant & Sons Ltd.

THE SPIRIT OF A PIONEER

SKILFULLY CRAFTED. ENJOY RESPONSIBLY.

